

● Rottehandlingsplan
for perioden
2025-2027

BORNHOLMS
REGIONSKOMMUNE

Center for Miljø, Plan og Kultur, september 2026

Kolofon:	Bornholms Regionskommune;
Journalnummer:	26/9389
Udarbejdet af:	Center for Miljø, Plan og Kultur
Sagsbehandler:	Nanna Anker Hansen
Vedtagelsesdato:	Miljø- og Erhvervsudvalget 22-09-2026

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Lovgrundlag	3
Rottehandlingsplanens formål.....	4
Bornholms Regionskommunes ressourcer til rottebekæmpelsen	4
Rottehandlingsplanens mål	5
Borgernes og kommunens forpligtigelser.....	6
Fokusområder.....	7
Fokusområde 1	7
Fokusområde 2	8
Fokusområde 3	8
Budget	10
Status på rottebekæmpelsen:.....	10
Privat bekæmpelse.....	11
Særlige indsatsområder	11
Tilsynspligtige ejendomme	12

Indledning

Bornholms Regionskommune vil med denne handleplan give en generel beskrivelse af den kommunale rottebekæmpelse. I henhold til miljøbeskyttelsesloven og rottebekendtgørelsen har Bornholms Regionskommune det fulde ansvar for rottebekæmpelsen. Handleplanen er et forpligtende værktøj, som er med til at sikre en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af rotter i hele Bornholms Regionskommune.

Rottebekæmpelse er en vigtig del af den kommunale indsats for at sikre sundhed, trivsel og beskyttelse af bygninger, fødevarer og miljø. Rotter kan være bærere af sygdomme og forårsage betydelige skader på både private og offentlige ejendomme samt infrastruktur. Derfor er en effektiv, forebyggende og bæredygtig indsats afgørende.

Handlingsplanen skal fungere som et styringsredskab for kommunens arbejde på rotteområdet og samtidig skabe gennemsigtighed omkring indsatsen. Målet er at reducere rottebestanden, minimere gener for borgere og virksomheder samt sikre en langsigtet løsning på rotteproblemer på Bornholm.

Lovgrundlag

I henhold til rottebekendtgørelsen har Bornholms Regionskommune pligt til at foretage en effektiv bekæmpelse af rotter

- Bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter (BEK nr. 991 af 21/08/2024)
- Miljøbeskyttelsesloven (LBK nr. 1093 af 11/10/2024) §17 og 18
- Kemikalieloven (LBK nr. 6 af 04/01/2023)
- Bekæmpelsesmiddelbekendtgørelsen (BEK nr. 1503 af 10/12/2024)

Rottehandlingsplanens formål

Bornholms Regionskommune vil med denne handleplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter give en samlet beskrivelse af den kommunale rottebekæmpelse på Bornholm. Handleplanen redegør samtidig for de fokusområder, der i planperioden vil have særlig prioritet.

Handleplanen er et forpligtende styringsredskab, som skal bidrage til at sikre en effektiv, målrettet og sammenhængende forebyggelse og bekæmpelse af rotter i hele Bornholms Regionskommune.

I henhold til gældende lovgivning skal kommunalbestyrelsen som minimum revidere handleplanen for rottebekæmpelse hvert tredje år.

Denne handleplan dækker perioden **2025–2027** og bygger videre på erfaringerne fra den foregående planperiode. Handleplanen beskriver de tiltag, som Bornholms Regionskommune har valgt at fokusere på i den kommende 3-årige periode.

Bornholms Regionskommunes rottehandleplan indeholder tre overordnede fokusområder, som danner grundlag for den årlige planlægning af forebyggelses- og bekæmpelsesindsatser.

Fokusområderne skal bidrage til at styrke den kommunale rottebekæmpelse yderligere samt fastholde og videreudvikle en høj faglig kvalitet i både den praktiske og administrative indsats.

De tre fokusområder er:

1. Målrettet information og kommunikation til borgerne
2. Klog biodiversitet
3. Dialog og tilsyn med private sikringsordninger

Bornholms Regionskommunes ressourcer til rottebekæmpelsen

I Bornholms Regionskommune varetages den praktiske rottebekæmpelse af Center for Trafik, Ejendomme og Drift herunder Vej, Park og Anlæg. De administrative opgaver og fastsættelsen af de overordnede retningslinjer for bekæmpelsen varetages og udføres af Center for Miljø, Plan og Kultur.

I bilag 1 er den administrative del illustreret i figur 1 og den praktiske del af bekæmpelsen illustreret i figur 2.

Bornholms Regionskommune råder over følgende ressourcer til drift af rottebekæmpelsen, for at lovgivningen overholdes:

- 1 administrativ medarbejder
- 10 autoriserede medarbejdere til den praktiske udførelse af rottebekæmpelsen
- 2 autoriserede ekstramedarbejdere, som kan træde til og afløse
- 4 rottehunde

Rottehandlingsplanens mål

Det overordnede mål for rottebekæmpelsen i Bornholms Regionskommune er at forebygge, at rottebestanden udvikler sig til et niveau, hvor den giver anledning til uhygiejniske forhold, sundhedsrisici eller væsentlige gener for borgere, virksomheder og omgivelser.

Rotter kan udgøre en sundhedsmæssig risiko, blandt andet gennem spredning af sygdomme og forurening af fødevarer og opholdsarealer. Bekæmpelsen har derfor til formål at begrænse rottebestanden mest muligt uden for kloaksystemerne og sikre, at forekomster håndteres hurtigt og effektivt.

Målet er enten at udrydde rotterne helt i det konkrete område eller at reducere bestanden til et niveau, som efter faglig vurdering anses for forsvarligt og under kontrol.

Bornholms Regionskommune lægger vægt på, at forebyggelse er den mest effektive og bæredygtige metode til at begrænse rotteproblemer. En effektiv indsats forudsætter derfor et tæt samarbejde og en konstruktiv dialog mellem borgere, virksomheder og den kommunale rottebekæmpelse.

Forebyggelse alene kan dog ikke forhindre alle rotteforekomster. Der vil fortsat opstå situationer, hvor en direkte bekæmpelsesindsats er nødvendig. I sådanne tilfælde vil Bornholms Regionskommune sikre en hurtig, professionel og målrettet indsats med henblik på at løse problemet så effektivt som muligt.

Bornholms Regionskommune arbejder for at forringe rotters leveduligheder i en sådan grad, at deres antal så vidt muligt begrænses. Dette vil vi opnå ved at have et godt samarbejde med borgerne og ved at:

- Sikre en effektiv rottebekæmpelse og forebyggelse ved målrettet information og dialog med borgere og virksomheder
- Sørge for tilstrækkelige ressourcer i den daglige bekæmpelse, så den enkelte rottebekæmper har den fornødne tid til at varetage hver enkelt bekæmpelse og forebyggelse på en faglig og kompetent måde
- At rottebekæmperen forsøger at finde årsagen til rotteforekomsten samt tilholdsstedet hurtigt og på den baggrund igangsætter bekæmpelsen
- At rottebekæmperne aktivt bruger rottehunde til lokalisering af tilholdssteder, aflivning og sporing
- At rottebekæmperen rådgiver om borgerens rolle og pligt i forbindelse med sikring af egen ejendom
- At den enkelte anmelder/ejer holdes orienteret om sagens status
- At al bekæmpelse med gift foretages under hensyntagen til miljøet og lovgivningen
- At vi har et godt samarbejde med Bornholms Energi og Forsyning hvor vi i fællesskab bekæmper rottetilhold i kloaksystemet
- At vi informerer borgerne om deres pligt til at anmelde rotter, hvis de ser rotter eller har mistanke om rottetilhold
- At vi holder os orienteret om nye og alternative metoder til at bekæmpe rotter, som kan tages i brug i Bornholms Regionskommune
- At vi informerer borgerne om deres pligt til at vedligeholde deres kloaksystem, for at mindske risikoen for rottetilhold i kloakkerne

Borgernes og kommunens forpligtelser

Alle borgere og virksomheder har pligt til straks at anmelde forekomst af rotter til Bornholms Regionskommune – også hvis forekomsten ikke er på egen ejendom.

Anmeldelse til Bornholms Regionskommune kan ske på kommunens hjemmeside www.bornholm.dk på selvbetjeningsløsningen. Ellers kan man kontakte os hver mandag og onsdag mellem kl. 7.30 og 8.30 på tlf. 56 92 20 80 eller skrive til os på rotter@brk.dk.

Ud over anmeldelsespligten gælder en række forpligtelser i henhold til gældende lovgivning, herunder bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter.

Den kommunale rottebekæmpelse har adgang til at undersøge for rotter overalt i kommunen. Det indebærer, at kommunens rottebekæmpere kan få adgang til private ejendomme, hvis der er mistanke om rotteforekomst, jf. miljøbeskyttelseslovens § 87.

Inden der foretages undersøgelse på en ejendom, vil rottebekæmperen som udgangspunkt forsøge at kontakte grundejeren ved at ringe på eller tage direkte kontakt. Hvis grundejeren ikke er til stede, må undersøgelsen alene omfatte udendørs arealer.

Grundejers forpligtelser

Grundejere har ansvar for at forebygge rotteforekomst på egen ejendom. Det indebærer, at grundejeren skal:

- sikre, at ejendommen holdes ren og ryddelig, så rotters føde- og opholdsmuligheder begrænses mest muligt
- vedligeholde kloakker, stikledninger og brønde, så de er tætte og funktionsdygtige
- efterkomme påbud og krav fra Bornholms Regionskommune om nødvendige tiltag til afhjælpning af rotteproblemer

Kommunens forpligtelser

Bornholms Regionskommune har det overordnede ansvar for rottebekæmpelsen og skal sikre en effektiv indsats. Kommunen er forpligtet til at:

- iværksætte rottebekæmpelse hurtigst muligt efter modtagelse af en anmeldelse
- gennemføre en effektiv bekæmpelse i hele kommunen
- søge at identificere årsagen til rotteforekomsten
- opretholde indsatsen, indtil problemet er løst
- vejlede borgere og virksomheder om forebyggelse
- føre tilsyn og håndhæve gældende lovgivning

Fokusområder

Herunder ses en kort beskrivelse af fokusområderne, som er centrale for kommunens forebyggelse- og bekæmpelsesinitiativer.

De tre fokusområder er:

1. Målrettet information og kommunikation til borgerne
2. Klog biodiversitet
3. Dialog og tilsyn med private sikringsordninger

Inden for hvert af fokusområderne vil der årligt blive beskrevet de konkrete planlagte indsatser som understøtter den kommunale rottebekæmpelse og styrke den gode praksis i den administrative og praktiske udøvelse af kommunal rottebekæmpelse.

Fokusområde 1

Bornholms Regionskommune ønsker at videreføre og styrke den gode dialog med borgere, virksomheder og samarbejdspartnere om forebyggelse og bekæmpelse af rotter. En åben og god kommunikation er en vigtig forudsætning for en effektiv indsats, da tidlig anmeldelse og korrekt forebyggelse har stor betydning for at begrænse rotteproblemer.

Kommunen lægger vægt på, at borgere og virksomheder føler sig godt informeret og vejledt i forbindelse med hvert besøg fra den kommunale rottebekæmpelse. Rottebekæmperen skal derfor ikke alene udføre selve bekæmpelsen, men også bidrage med faglig rådgivning om årsager til rotteforekomst, forebyggende tiltag og borgerens egne muligheder for at mindske risikoen for nye problemer.

Bornholms Regionskommune vil have fokus på og arbejde målrettet med informations- og oplysningsmateriale, der skal gøre det lettere for borgere og virksomheder at forebygge rotter i hverdagen. Kommunen vil blandt andet udarbejde og videreudvikle informationsmateriale i form af pjecer, vejledninger og digitale informationskampagner.

Kommunen ønsker samtidig at styrke samarbejdet med medarbejdere og faggrupper, som gennem deres daglige arbejde har mulighed for tidligt at opdage tegn på rotteforekomst hos borgere. Der vil derfor blive gennemført informationsmøder og oplæg for blandt andet:

- Hjemmeplejen
- ejendomsservice og driftspersonale
- medarbejdere på plejecentre og institutioner
- sociale indsatser og boligområder

Formålet er at øge opmærksomheden på tegn på rotter, så problemer opdages og anmeldes tidligt, inden rotteforekomsten udvikler sig.

Bornholms Regionskommune vurderer, at en tidlig og forebyggende indsats i tæt samarbejde med borgere og lokale aktører er en af de mest effektive måder at begrænse rotteforekomster på. Kommunen vil derfor fortsat prioritere information, dialog og vejledning som en central del af den samlede rottebekæmpelse.

Fokusområde 2

Bornholms Regionskommune arbejder for at skabe en balance mellem hensynet til biodiversitet og behovet for effektiv forebyggelse af rotter. Kommunen ønsker at understøtte en god og varieret natur, samtidig med at grønne områder indrettes og vedligeholdes på en måde, der begrænser rotters levedmuligheder og skjulesteder.

Som led i denne indsats gennemføres der på udvalgte kommunale arealer naturpleje i form af kontrolleret afbrænding af grønne områder. Afbrændingen bidrager til at fremme biodiversiteten ved at skabe bedre vækstbetingelser for plantearter og insekter, samtidig med at tætte bevoksninger og ophobninger af dødt plantemateriale reduceres. Dette mindsker rotternes muligheder for skjul, redebygning og adgang til føde.

Kommunen vil samtidig arbejde for at øge borgernes viden om, hvordan haver og grønne områder kan indrettes og vedligeholdes, så risikoen for rotteforekomst begrænses. Der vil derfor være fokus på information og vejledning om blandt andet:

- at nedfaldsfrugt samles op og fjernes inden vinterperioden
- at græs og tæt bevoksning omkring frugttræer holdes nede
- at blomster- og planteområder, som kan give skjul eller føde til rotter, vedligeholdes løbende
- at kompost, fuglefoder og dyrefoder opbevares og håndteres korrekt

Bornholms Regionskommune ønsker med denne indsats at understøtte en natur, hvor biodiversitet og rotteforebyggelse tænkes sammen til gavn for både miljø, natur og folkesundhed.

Fokusområde 3

Bornholms Regionskommune vil som en af fokusområderne føre tilsyn med den private rottebekæmpelse, herunder de private sikringsordninger.

Kommunen vil foretage stikprøvekontrol på R1-autoriserede personer, som arbejder for en privat sikringsordning med henblik på at sikre, at de anvendte bekæmpelsesmetoder er i overensstemmelse med Miljøstyrelsens retningslinjer, den til enhver tid gældende lovgivning og handlingsplanens retningslinjer samt at der ikke er alvorlige fejl og mangler med henblik på rottesikring og renholdelse.

Ved utilstrækkelig bekæmpelse eller manglende overholdelse af de lovgivningsmæssige og kommunale krav kan den kommunale rottebekæmpelse overtage bekæmpelsen uden varsel.

Bornholms Regionskommune vil som et centralt fokusområde føre løbende tilsyn med den private rottebekæmpelse, herunder private sikringsordninger og autoriserede bekæmpelsesfirmaer.

Formålet med tilsynet er at sikre, at den private rottebekæmpelse udføres fagligt korrekt, effektivt og i overensstemmelse med gældende lovgivning, Miljøstyrelsens retningslinjer samt Bornholms Regionskommunes handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter.

Kommunen vil derfor gennemføre stikprøvekontrol af R1-autoriserede personer og virksomheder, som udfører rottebekæmpelse under private sikringsordninger. Kontrollen skal blandt andet sikre:

- at de anvendte bekæmpelsesmetoder er lovlige og hensigtsmæssige
- at brugen af rottegift sker korrekt og miljømæssigt forsvarligt
- at der arbejdes efter principperne om forebyggelse før bekæmpelse
- at eventuelle fejl og mangler ved ejendommens rottesikring identificeres og håndteres
- at krav til renholdelse og forebyggelse overholdes

Kommunen vil samtidig have fokus på, om der ved tilsyn konstateres forhold, som kan øge risikoen for rotteforekomst, herunder mangelfuld affaldshåndtering, utilstrækkelig bygningssikring eller fejl i kloaksystemer og stikledninger.

Såfremt den private rottebekæmpelse vurderes at være utilstrækkelig, eller hvis gældende lovgivning og kommunale krav ikke overholdes, kan Bornholms Regionskommune beslutte at overtage bekæmpelsen uden forudgående varsel. Dette sker for at sikre, at rotteproblemer håndteres hurtigt og effektivt samt for at forebygge risiko for spredning af rotter til omkringliggende områder.

Bornholms Regionskommune lægger vægt på et godt samarbejde med de private aktører på området og ser tilsynsindsatsen som et vigtigt redskab til at sikre en ensartet og høj kvalitet i rottebekæmpelsen på hele Bornholm.

Budget

Den kommunale rottebekæmpelse i Bornholms Regionskommune er gebyrfinansieret, og gebyret fastsættes hvert år af kommunalbestyrelsen.

Gebyret beregnes som en sats på baggrund af ejendomsareal registreret i BBR pr. 1. januar i året forud for opkrævningsåret.

Gebyret reguleres én gang årligt. Beløbet dækker udgifter til selve bekæmpelsen, IT-systemer m.v., samt de tilknyttede administrative opgaver som varetages af Bornholms Regionskommune. Finansieringen af rottebekæmpelsen skal hvile i sig selv, og et eventuelt over- eller underskud indregnes derfor i gebyret de efterfølgende år.

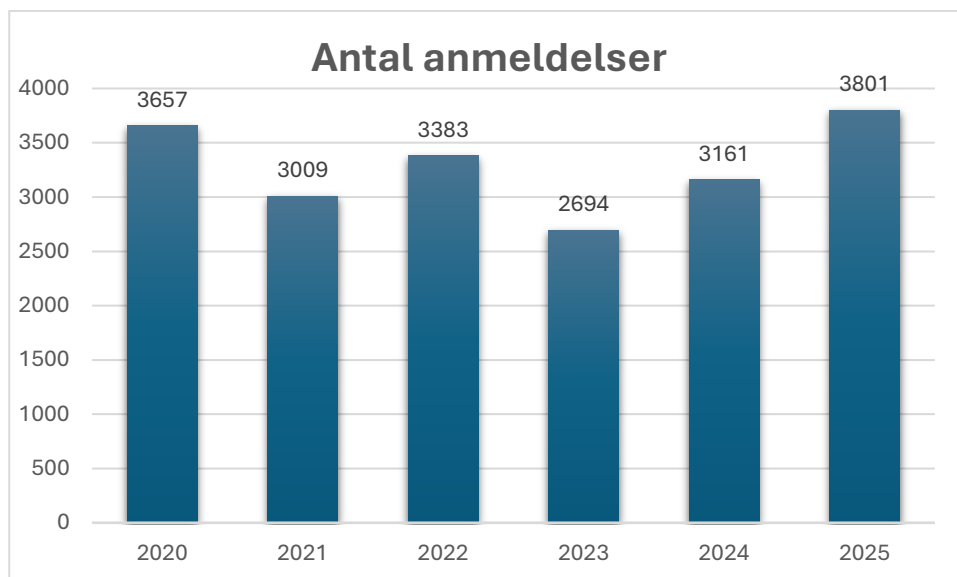
Gebyret opkræves via ejendomsbidragsbilletten, og det er ikke muligt at dispensere fra gebyret.

Gebyret skal dække kommunens udgifter til både administration og drift af rottebekæmpelse, samt montering, drift og vedligehold af rottespær.

Status på rottebekæmpelsen:

I 2025 har Bornholms Regionskommune haft det højeste antal anmeldelser i de sidste 5 år. Dette skyldes sommeren 2024 både var varm og regnfuld, så rotterne havde gode muligheder for at formere sig, samtidig med de kunne finde vand og føde. Rottebestanden var derfor rigtig høj i året 2024-2025 og med endnu en mild vinter i 2024-2025 overlevede mange rotter og deres unger. Den stigende tendens gælder over hele Danmark.

Herunder ses udviklingen over antallet af anmeldelser siden 2020:

Figur 1: diagrammet herover er baseret på udtræk fra fagsystemet Priopti.

Privat bekæmpelse

Bornholms Regionskommune tillader privat rottebekæmpelse af personer, som har en R1- eller en R2- autorisation i hht. lovgivningen. Alle bekæmpelsesmetoder skal være i overensstemmelse med den til en hver tid gældende lovgivning, Miljøstyrelsens retningslinjer samt den kommunale handlingsplan.

Med privat rottebekæmpelse skal forstås rottebekæmpelse, som udføres af en af følgende autoriserede personer uden tilknytning til den kommunale rottebekæmpelse:

- **R1-autoriserede rottebekæmpere:** som giver tilladelse til erhvervsmæssig forebyggelse og bekæmpelse af rotter over alt i Bornholms Regionskommune.
- **R2-autoriserede rottebekæmpere:** giver kun tilladelse til at bekæmpe rotter ved brug af visse antikoagulanter på egen erhvervsejendom, efter skriftlig orientering til kommunen.

Bornholms Regionskommune forbeholder sig retten til at lave en bygningsgennemgang af en R2- autoriseret persons erhvervsejendom, for at sikre at ejer, der selv håndterer bekæmpelsen også sørger for sikring og forebyggelse af rotter.

R1- og R2 rottebekæmpere er ansvarlig for løbende at registrere oplysninger, som angivet i bilag 6, og for, senest en måned efter sagens afslutning, at indberette denne til Miljøstyrelsen.

De private rottebekæmpere skal være bekendt med samt følge Bornholms Regionskommunes aktuelle handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter.

Bornholms Regionskommune kan i tilfælde af grov eller ofte gentagne forsømmelighed fra private rottebekæmpere, overtage bekæmpelsen og anmelde dette til styrelsen, hvis det kan bevises, at bekæmperen er skyldig i grov eller oftere gentagne forsømmeligheder

Særlige indsatsområder

Bornholms Regionskommune skal, hvor det er relevant, beskrive særlige indsatsområder vedrørende forebyggelse og bekæmpelse af rotter. I det nedenstående beskrives særlige indsatsområder i kommunens forebyggelse og bekæmpelse.

Fødevarevirksomheder

Fødevarevirksomheder skal, ligesom alle andre, straks anmelde forekomst af rotter til kommunen. Fødevarestyrelsen og kommunen har en gensidig pligt til at underrette hinanden om forekomst af rotter i og omkring fødevarevirksomheder.

Havnearealer

Kommunen foretager aktiv rottebekæmpelse efter forudgående anmeldelse. Bekæmperne vil besøge arealerne, hvis der er tegn på rotter. Bekæmper kan i samarbejde med den ansvarlige havnefoged på den pågældende havn, eller anmelder aftale alternative metoder til bekæmpelse af rotter på arealerne ved havnene.

Kommunale Genbrugspladser

Bornholms Regionskommune har 6 kommunale genbrugspladser. Her foretager kommunen aktiv bekæmpelse efter forudgående anmeldelser. Genbrugspladserne er ofte optimale levesteder for rotter og derfor gør bekæmperne en stor indsats for at minimere forekomsten af rotter på genbrugspladserne.

Kloakrottebekæmpelse

Bornholms Regionskommune har jf. Bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter (BEK nr. 991 af 21/08/2024), installeret rottespærre på kommunale skoler, plejehjem og institutioner, hvor det er teknisk muligt.

Kommunen har ligeledes søgt tilladelse fra grundejer til montering af rottespærre på private, regionale og statslige skole, plejehjem og daginstitutioner og hospitaler.

Hvis monteringen har været teknisk muligt, så er der monteret et eller flere rottespærre. Før opsætning af rottespærre undersøges kloaksystemet inde på grunden for rotter.

Løbende monteres rottespærre på private og offentlige nytilkomne skoler, plejehjem institutioner

Bornholms Regionskommune råder over 5 elektroniske rottefælder til kloaksystemet, som nedsættes i kloakken hvor der er meget rotteaktivitet. Bornholms Energi og Forsyning råder også over elektroniske rottefælder til kloakken og i samarbejde med kommunen og Forsyningsselskabet nedsættes fælderne og der bekæmpes ved behov.

Tilsynspligtige ejendomme

Tilsynspligtige ejendomme er jf. bekendtgørelsen *”Erhvervsejendomme med dyrehold, primærproduktion af fødevarer og foder til dyr, opbevaringen af foderstoffer til dyr eller opbevaring af planteproduktion, som efterfølgende anvendes til produktion af fødevarer til mennesker.”*

Disse ejendomme vil én gang årligt i perioden fra oktober til og med februar modtage et tilsynsbesøg fra den kommunale rottebekæmpelse. Kommunen kan, i det omfang det vurderes relevant, udvide med andre ejendomme. Bornholms Regionskommune har udarbejdet en liste over tilsynspligtige ejendomme, som årligt bliver ajourført.

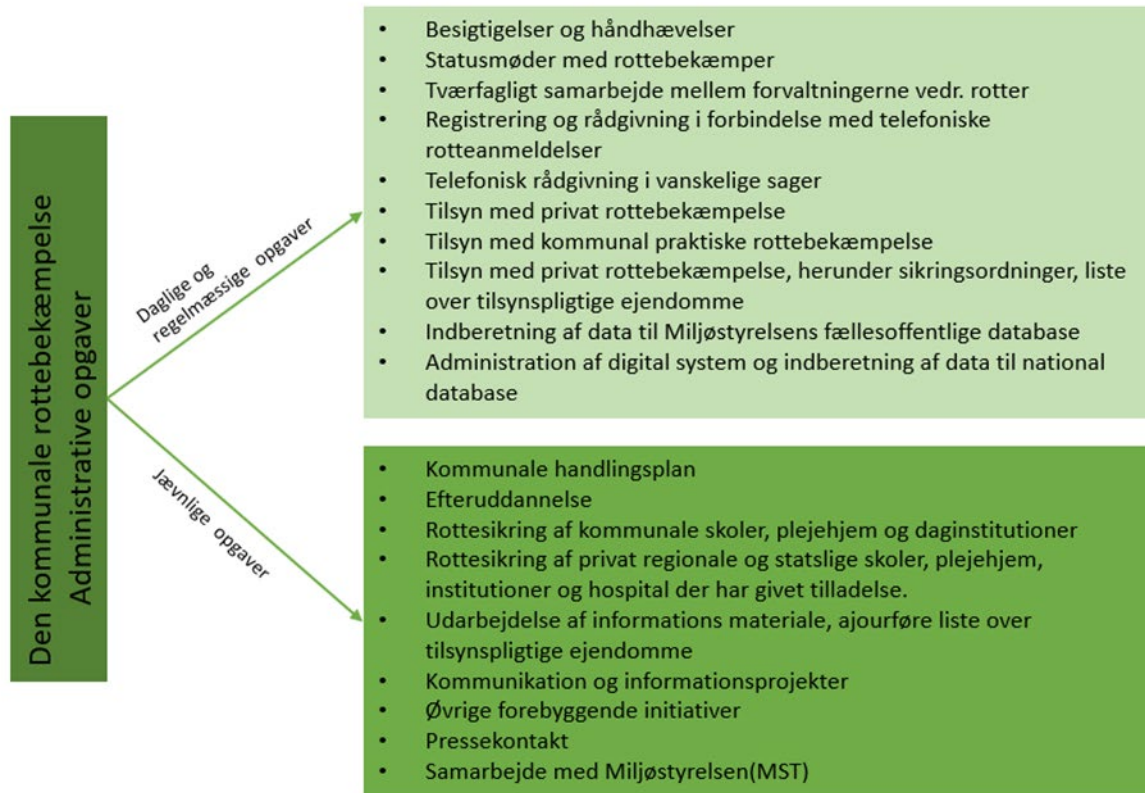
Tilsynet vil som udgangspunkt blive udført uanmeldt. Konstatere der tegn på rotter, og ejer ikke er tilsted, vil ejer blive kontaktet med henblik på en fælles bygningsgennemgang af ejendommen både inde og ude.

Konstatere der rotter på ejendommen, vil der blive oprettet en anmeldelse og rottebekæmpelsen igangsættes også selv om ejer ikke selv har anmeldt rotter på ejendommen.

Hvis den kommunale rottebekæmper bliver opmærksom på u hensigtsmæssige forhold som f.eks. manglende sikring eller renholdelse af ejendommen, der kan tiltrække rotter, vil ejer blive bedt om at bringe forholdene i orden. Er der ikke rotter vil ejer evt. blive vejledt vedrørende fremtidig forebyggelse.

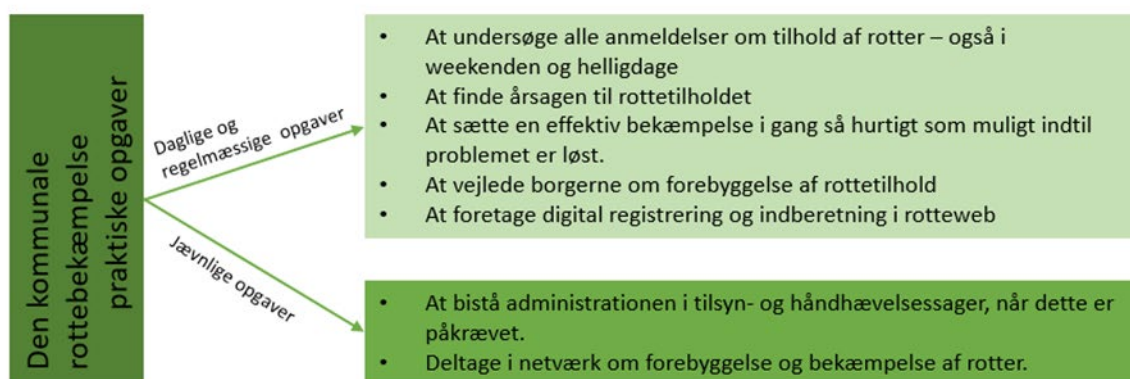
Bilag 1

Figur 1

Figur 1. Den kommunale rottebekæmpelse – administrative opgaver

Figur 2

Figur 2 Den kommunale rottebekæmpelse – praktiske opgaver